

misligholdelse af arbejdsforpligtelsen eller den konkrete opgave alene indebære en pligtforsømmelse, der skal behandles som »almindelig« pligtforsømmelse (efter lovforslagets § 28), ikke som en vagtforsøelse.

Dette betyder, at militært personel, som i dag ikke betegnes som vagter, men som varetager opgaver af f.eks. sikkerhedsmæssig karakter, herunder eksempelvis radaroperatører, ikke er vagter i militær straffelovs forstand, medmindre det udtrykkeligt er fastsat, at de er omfattet af vagtbegrebet.

Efter lovforslaget vil det være forsvarrets myndigheder, der må vurdere, hvilket militært personel der – ud over vagter, der er omfattet af § 11 (gældende § 16 - dvs. vagter over for hvem der kan udvises ulydighed) – skal henføres under vagtbegrebet og derved kunne gøre sig skyldig i en vagtforsøelse efter § 24. Militært personel, der ikke er afmærket som vagter, eller hvis arbejdsopgaver ikke er beskrevet som vagtfunktioner, kan, når de misligholder opgaven, herefter alene straffes for pligtforsømmelse efter den generelle bestemmelse i lovforslagets § 28, ikke for vagtforsøelse.

Der henvises til betænkningen, siderne 259 - 263.

3.3.2.3. Forsvarsministeriets overvejelser

Forsvarsministeriet kan tilslutte sig udvalgets overvejelser og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til de særlige bemærkninger til § 11 og § 24.

3.3.3. Begreberne krig og væbnet konflikt

3.3.3.1. Gældende ret

Efter militær straffelov § 4, 1. punktum, finder lovens bestemmelser for krigstid anvendelse, dels når Danmark er i krig, dels under truende udsigt til krig, når forsvarsministeren har offentliggjort meddelelse herom. Krigstidsreglerne finder endvidere anvendelse i visse situationer under angreb fra fremmede militære styrker, jf. § 4, 2. punktum. Det er således ikke militær straffelov § 4, men faktiske omstændigheder, herunder politiske beslutninger, der er bestemmende for, hvornår Danmark eller danske væbnede styrker er i krig.

Formålet med militær straffelov § 4 er alene at fastlægge, hvornår militær straffelovs krigstidsbestemmelser finder anvendelse.

Om Danmark eller danske væbnede styrker er i krig, afgøres således af faktorer uden for militær straffelovs »kontrol«.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til betænkningen, siderne 60 - 74.

3.3.3.2. Udvalgets overvejelser

Udvalget har fundet det væsentligt, at militær straffelovs krigstidsbestemmelser træder i kraft og kan finde anvendelse i alle situationer, hvor Danmark eller danske styrker er i krig. Sprogbrugen og fortolkningen af militær straffelovs krigstidsbegreb bør derfor tilstræbe bedst muligt at svare til den almindelige juridiske forståelse af begrebet.

Begrebet krig må i dag i overensstemmelse med almindelig folkeretlig terminologi forstås som ensbetydende med væbnet konflikt, og det er juridisk set derfor mere præcist at anvende begrebet væbnet konflikt. Udvalget foreslår derfor, at dette udtryk anvendes i denne og andre bestemmelser i stedet for krig. Dette vil også tydeliggøre, at krigen (den væbnede konflikt) kan være af både international og ikke-international karakter, jf. herved også straffeloven § 1.

Udvalget finder, at sondringen mellem en automatisk ikrafttræden af reglerne og en mulighed for at bestemme dette i den periode, som ligger umiddelbart forud for væbnet konflikt, bør opretholdes. Dette svarer også til den gældende retstilstand i Norge og Sverige, jf. betænkningen, side 71 ff.

Endvidere foreslår udvalget indsat et nyt stykke i bestemmelsen, der giver forsvarsministeren hjemmel til i forbindelse med udsendelse af danske styrker uden for rigets grænser at bemyndige chefen for den udsendte styrke til under truende udsigt til væbnet konflikt at meddele, at reglerne for væbnet konflikt finder anvendelse.

Der henvises til betænkningen, side 285.

3.3.3.3. Forsvarsministeriets overvejelser

Forsvarsministeriet kan tilslutte sig udvalgets forslag. Der henvises til lovforslagets § 10 og bemærkningerne hertil, som er udformet i overensstemmelse med udvalgets lovudkast.

3.4. Dansk Straffemyndighed

3.4.1. Gældende ret

3.4.1.1. Straffelovens regler

Hvis en dansk straffebestemmelse overtrædes i Danmark, kan sagen afgøres af danske domstole. Sker overtrædelsen i udlandet, opstår både spørgsmål om, hvorvidt den danske straffebestemmelse gælder i udlandet, og om hvorvidt danske domstole har kompetence til at pådømme sagen. Det første spørgsmål om lovens rækkevidde afgøres ved fortolkning af den pågældende lov. Det andet spørgsmål – om hvorvidt danske domstole har straffemyndighed – afgøres ved